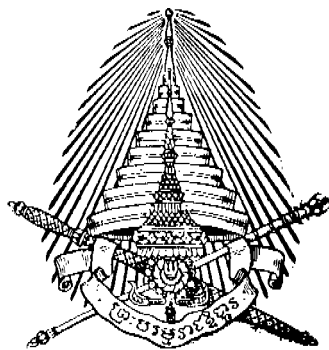

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข

พุทธศักราช ๒๕๓๘

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร

ลงวันที่ ๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๓๘)

อนันต์ จาตุรนต์

อธิบดีฯ ทพ.อ.ภา

เจ้าพระยาฯ

ตราไว้ ณ วันที่ ๓๐ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๓๘

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า เป็นการสมควรที่จะ
บำรุงการสาธารณสุขให้เป็นผลดียิ่งขึ้น

เล่ม ๕๒ หน้า ๒๘๒ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๔๗๘

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดย
คำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

ข้อความเบื้องต้น

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
การสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๗๗”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศโดย
พระราชกฤษฎีกา ซึ่งจะได้กำหนดตามควรแก่สภาพของท้อง
ที่เป็นแห่ง ๆ ไป และอาจให้ใช้บทบัญญัติแห่งพระราช
บัญญัตินี้ทั้งสิ้น หรือแต่บางบทบางมาตราในท้องที่หนึ่ง
ท้องที่ใดก็ได้

มาตรา ๓ เมื่อได้ใช้พระราชบัญญัตินี้ในเขตท้องที่ใด
ให้ยกเลิกบรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นๆ ในส่วน
ที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดแย้งกับบท
แห่งพระราชบัญญัตินี้ในท้องที่นั้น

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษา
การตามพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น” ในท้องถิ่นซึ่งได้ยกฐานะเป็นเทศบาลแล้ว หมายความว่าเทศบาล ส่วนในท้องถิ่นซึ่งยังไม่ได้ยกฐานะเป็นเทศบาล หมายความว่าคณะกรรมการจังหวัดหรือคณะกรรมการอำเภอซึ่งได้รับมอบให้ทำหน้าที่แทนคณะกรรมการจังหวัด

“พนักงานท้องถิ่น” ในท้องถิ่น ซึ่งได้ยกฐานะเป็นเทศบาลแล้ว หมายความว่า คณะมนตรีเทศบาล ส่วนในท้องถิ่นซึ่งยังไม่ได้ยกฐานะเป็นเทศบาล หมายความว่า คณะกรรมการจังหวัดหรือ คณะกรรมการอำเภอซึ่งได้รับ มอบให้ทำหน้าที่แทนคณะกรรมการจังหวัด

“พนักงานสาธารณสุข” หมายความว่า แพทย์หรือเจ้าพนักงานตำแหน่งอื่นซึ่งรัฐบาลหรือเทศบาลตั้งหรือมอบให้ทำหน้าที่ประจำตรวจตราดูแลการสาธารณสุขในจังหวัดหรือท้องถิ่นหรือเทศบาลนั้น ๆ

“มูลฝอย” หมายความว่า วัตถุอันไม่พึงใช้ เช่น เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า มูลเก่า มูลสัตว์ ซากสัตว์ เป็นต้น และหมายความตลอดถึงวัตถุทั้งสิ้นซึ่งเก็บกวาดจากถนน ตลาดที่เลี้ยงสัตว์หรือตามที่ต่าง ๆ

“สิ่งปฏิกูล” หมายความว่า วัตถุอันเป็นสิ่งโสโครก
และมีกลิ่นเหม็นรวมทั้งอุจจาระ บั๊สสาวะ

หมวด ๑

การสุขาภิบาล

ส่วนที่ ๑

การเก็บขนมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

มาตรา ๕ ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติ
หรือข้อบังคับ แล้วแต่กรณี เพื่อกิจการต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีที่รองรับมูลฝอย สิ่งเปราะเปื้อน และ
สิ่งปฏิกูลตามสถานที่ของเอกชนและสถานที่สาธารณะ

(๒) เก็บและขนมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลจากสถานที่เหล่านี้

(๓) กำหนดค่าธรรมเนียมการเก็บและขนจากสถานที่
เหล่านี้

(๔) จัดการอื่นใดที่เห็นจำเป็นเพื่อให้ต้องด้วยสุขลักษณะ

มาตรา ๖ บุคคลใดละเมิดเทศบัญญัติหรือข้อบังคับ ซึ่งได้ออกเพื่อปฏิบัติการตามความในมาตรา ๕ (๑) (๒) และ (๔) มีความผิดให้ปรับไม่เกินยี่สิบบาท

ส่วนที่ ๒

กิจการค้าซึ่งอาจเป็นอันตรายแก่อนามัย

มาตรา ๓ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจประกาศกำหนดเขตต์ส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดในท้องถิ่นนั้น ห้ามมิให้บุคคลผู้หนึ่งผู้ใดประกอบกิจการค้าซึ่งอาจเป็นอันตรายแก่อนามัย เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากพนักงานท้องถิ่นนั้น

ในท้องถิ่นใดซึ่งได้ยกฐานะเป็นเทศบาลแล้ว และเทศบาลนั้นมีได้ประกาศกำหนดเขตต์ไว้ เมื่อรัฐมนตรีเห็นเป็นการจำเป็นที่จะต้องประกาศกำหนดเขตต์แล้ว รัฐมนตรีจะแนะนำเป็นหนังสือไปยังเทศบาลนั้นก็ได้ ถ้าเทศบาลไม่ออกประกาศ ภายในเวลาสามเดือน นับแต่วันที่ได้รับคำแนะนำ รัฐมนตรีจะออกประกาศเสียเองก็ได้

ประกาศตามความในมาตรานี้ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๔ กิจการค้าดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นกิจการค้าซึ่งอาจเป็นอันตรายแก่อนามัย

(๑) การเลี้ยงม้า โค กระบือ สุกร แพะ แกะ ห่าน และเป็ดไก่

(๒) การเลี้ยงสัตว์เพื่อรีดนมขาย การรีดนม การ
ทำเนย

(๓) การฆ่าห่านและเป็ดไก่

(๔) การฟอกหนัง การค้าและสะสมหนังและขนสัตว์
ที่ยังไม่ได้ฟอก การค้าเขาสัตว์ และกระดูกสัตว์

(๕) การข้อมสัตว์ที่กลืนเหม็นเช่นข้อมคราม ข้อม
มะเกลือ

(๖) การทำกะปิ น้ำปลา หอยตอง เต้าเจี้ยว หมัก
ปลาร้า ปลาเจ่า ทำและตากปลาเค็ม หรือเนื้อเค็ม

(๗) การนึ่งปลา

(๘) การทำสะบู

(๙) การเคี้ยวไขหรืออัดน้ำมัน

(๑๐) การทำน้ำมันหมู หรือใส่กรอก กวนแข็ง

(๑๑) การทำเส้นหมี่ ขนมหิ้น กว๊วยเตี้ยว เต้าหู้

(๑๒) การเผาเปลือกหอย

(๑๓) การค้าอย่างอื่นซึ่งรัฐมนตรีได้ประกาศตามความ
ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศเพิ่มรายชื่อกิจการ
ค้านอกจากที่ระบุไว้ในมาตรา ๔ ได้ เมื่อรายชื่อนั้นได้

วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๓๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ หน้า ๒๘๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แล้วให้ถือว่าเป็นกิจการ คำซึ่ง
อาจเป็นอันตรายแก่อนามัยตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราช
บัญญัตินี้

มาตรา ๑๐ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายหรือ
กฎกระทรวง ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติ
หรือข้อบังคับแล้วแต่กรณี เพื่อ

(๑) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตให้
ใช้สถานที่เพื่อประกอบกิจการค้าดังกล่าวข้างต้น

(๒) การกำหนดเงื่อนไขใด ๆ อันเกี่ยวข้องกับสุขลักษณะ
ที่พึงปฏิบัติสำหรับกิจการค้าซึ่งอาจเป็นอันตรายแก่อนามัย

มาตรา ๑๑ การออกใบอนุญาตให้ประกอบกิจการค้าดัง
กล่าวข้างต้นนั้น ให้พนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดเงื่อนไข
พิเศษเฉพาะประเภทกิจการ คำซึ่งผู้รับอนุญาตพึงปฏิบัติ
เพื่อป้องกันอันตรายแก่อนามัยตามแต่จะเห็นสมควร

มาตรา ๑๒ เรื่องราวขอรับใบอนุญาตนั้นให้ระบุนาย
ละเอียดตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง เรื่องราวนั้นอย่าง
น้อยให้มี

- (๑) ชื่อ หรือยี่ห้อของกิจการค้านั้น ถ้าหากมี
- (๒) ประเภทกิจการค้าที่จะกระทำ
- (๓) ชื่อ และสำนักโดยเต็ม และอาชีพของเจ้าของ และของผู้จัดการ ถ้าหากมี
- (๔) สถานที่ตั้งกิจการค้านั้น

มาตรา ๑๓ ใบอนุญาตฉบับหนึ่งให้ใช้ได้เฉพาะกิจการอย่างเดียวและสิ้นอายุในวันที่ ๓๑ มีนาคม ทุกปี

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่พนักงานท้องถิ่นไม่ยอมออกใบอนุญาตหรือต่อใบอนุญาตให้อุทธรณ์ไปยัง รัฐมนตรีได้โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อพนักงานท้องถิ่นนั้น คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๕ บุคคลใดประกอบกิจการค้าประเภทหนึ่งประเภทใดดังกล่าวมาในมาตรา ๘ โดยมีได้รับใบอนุญาตจากพนักงานท้องถิ่นตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินร้อยบาท

มาตรา ๑๖ ถ้าเจ้าของหรือผู้จัดการกิจการค้าประเภทหนึ่งประเภทใดประกอบกิจการค้าโดยละเมิดต่อเงื่อนไข ซึ่งได้กำหนดตามความในมาตรา ๑๐ และ ๑๑ พนักงานท้องถิ่น

มีอำนาจยึดใบอนุญาตไว้ได้ตามกำหนดเวลาที่จะเห็นสมควร แต่ในปีหนึ่งไม่เกินสองเดือน ในกรณีเช่นนี้ให้อุทธรณ์ไปยังรัฐมนตรีได้ โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อพนักงานท้องถิ่นนั้น คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีนั้นให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๗ บุคคลใดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขซึ่งได้ออกตามมาตรา ๑๐ และ ๑๑ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่ระบุไว้ในมาตรา ๑๕ และ ๑๗ นั้น เมื่อพนักงานผู้เป็นโจทก์ร้องขอ ศาลจะสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดหรือทั้งหมดดังต่อไปนี้ก็ได้ ตามที่จะเห็นเป็นการสมควร คือ

(๑) ปรับผู้กระทำผิดไม่เกินวันละสิบบาทเรียงรายวัน ตลอดเวลาที่ยังคงกระทำผิดอยู่ นับตั้งแต่วันที่ผู้กระทำผิดถูกฟ้อง

(๒) สั่งให้ผู้กระทำผิดปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานท้องถิ่นภายในเวลาอันสมควรตามที่ศาลจะได้กำหนด

มาตรา ๑๙ กิจการค้างซึ่งอาจเป็นอันตราขายแก่อนามัยอันได้กระทำอยู่แล้วในวันที่ได้ประกาศตามความในมาตรา ๗ ต้องขอรับใบอนุญาตภายในสามเดือนนับแต่วันประกาศนั้น

ส่วนที่ ๓

สถานที่ผลิตสุชลักษณะ

มาตรา ๒๐ เมื่อพนักงานท้องถิ่น ด้วยคำแนะนำของพนักงานสาธารณสุข เห็นว่าอาคารหรือส่วนของอาคารใดหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งต่อเนื่องกับอาคารที่ใช่ หรือที่มีผู้อาศัยเป็นที่สำนึก ไม่ต้องด้วยสุชลักษณะอันควรจะเป็นที่อาศัยและเห็นจำเป็นต้องแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลง ก็อาจมีหนังสือแจ้งความให้เจ้าของจัดการประการหนึ่งประการใดหรือทุกประการ ดังต่อไปนี้ภายในเวลากำหนดอันสมควร

(๑) ย้าย แก้ว หรือหรือสิ่งซึ่งถูกตำหนิตั้งหมด หรือแต่บางส่วน

(๒) ทำการเปลี่ยนแปลงหรือปลูกสร้าง หรือจัดการอย่างอื่นตามจำเป็น เพื่อให้ต้องด้วยสุชลักษณะ

มาตรา ๒๑ เมื่อพนักงานท้องถิ่น ด้วยคำแนะนำของพนักงานสาธารณสุขเห็นว่า อาคารหรือสถานที่ใดมีสินค้าเครื่องเรือน หรือสัมภาระสะสมไว้เกินสมควร หรือจัดสินค้าเครื่องเรือนหรือสัมภาระซับซ้อนกันเกินไปจนเป็นช่องหนูหรือสัตว์ให้โทษชนิดอื่น หรือว่ามีลักษณะส่อให้เสื่อม

วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๓๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ หน้า ๒๕๑

หรือเป็นอันตรายแก่อนามัย ก็อาจมีหนังสือแจ้งความให้ย้าย
สินค้า เครื่องเรือนหรือสัมภาระออกจากอาคารนั้น หรือ
ให้จัดสวนใดของสิ่งของเหล่านั้นเสียใหม่ ให้ต้องด้วยสุข
ลักษณะ หรืออาจบงการให้จัดการอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้
ตามจำเป็น โดยกำหนดเวลาให้ทำตามสมควร

มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้ใช้อาคารใดให้คนอยู่แน่นเกินไป
จนเป็นเหตุเสื่อมเสีย หรือเป็นอันตรายแก่อนามัยของผู้
ซึ่งอาศัยอยู่ในนั้น

ตามความหมายแห่งมาตรานี้ อาคารหรือห้องใดใน
อาคารนั้นมีคนอยู่เกินกว่าหนึ่งคนต่อที่ว่างเก้าลูกบาศก์เมตร
ให้ถือว่ามีคนอยู่แน่นเกินไป และการนับจำนวนคนให้นับ
ผู้ที่มีอายุต่ำกว่าสิบปีสองคนเท่ากับคนหนึ่ง

มาตรา ๒๓ บุคคลใดไม่ปฏิบัติตามให้เป็นไปตามหนังสือ
แจ้งความดังกล่าวในมาตรา ๒๐ และ ๒๑ มีความผิดต้อง
ระวางโทษตามมาตรา ๓๓๔ (๒) แห่งกฎหมายลักษณะ
อาญา และเมื่อพนักงานผู้เป็นโจทก์ร้องขอให้นำบทบัญญัติ
มาตรา ๑๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๕ บุคคลใด โดยรู้อยู่แล้ว ยอมให้อาคารใด
ในความควบคุมหรือครอบครองของตนมีคนอยู่แน่นเกินไป
ตาม ความหมาย ใน มาตรา ๒๒ มีความผิดให้ปรับไม่เกิน
สี่สิบบาท

ส่วนที่ ๔

ส่วน

มาตรา ๒๕ เมื่อพนักงานท้องถิ่น ด้วยคำแนะนำของ
พนักงานสาธารณสุขเห็นจำเป็น ต้องมี หรือแก้ไข หรือเพิ่ม
ส่วนชนิดใด ๆ ขึ้นสำหรับเคหะ หรืออาคารใดก็ตามที่มี
หนังสือแจ้งความให้เจ้าของเคหะหรืออาคารนั้นปฏิบัติตามที่
เห็นควรภายในสาม สิบวัน นับแต่วันที่ได้รับ หนังสือ
แจ้งความ

มาตรา ๒๖ ให้พนักงานท้องถิ่น ด้วยคำแนะนำของ
พนักงานสาธารณสุข มีอำนาจห้ามการสร้างหรือใช้ส่วน
หรือที่บรรจุอุจจาระชนิดซึมหรือชนิดถึงเกราะ หรือชนิด
อื่นใด ซึ่งมีลักษณะก่อให้เกิด หรือเป็นอันตรายแก่
อนามัยในเขตหนึ่งเขตใด

การห้ามนั้นให้ปิดประกาศ ไว้ ณ ที่ เปิด เผย ใน เขตต์ ที่
ประสงค์จะห้าม ไม่น้อยกว่าสามแห่ง และต้องกำหนดวัน
ที่จะบังคับการตามประกาศมิให้น้อยกว่าสิบห้าวัน นับแต่
วันประกาศ

ถ้าได้ มีประกาศห้ามตามความในวรรคก่อน โดยถูกต้อง
แล้ว ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า บุคคลผู้มีภูมิลำเนาภายใน
เขตต์ ที่ประสงค์จะห้ามการสร้าง หรือใช้ส่วมชนิดที่ปรากฏ
ในประกาศได้ทราบประกาศนั้นแล้ว

แต่ถ้าการห้ามนั้นเป็นการห้ามฉะเพาะราย ก็ให้ มี
หนังสือแจ้งความแก่บุคคลที่ประสงค์จะห้ามโดยวิธีที่บัญญัติ
ไว้ในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติ

มาตรา ๒๗ พนักงานสาธารณสุขมีอำนาจสั่งผู้ครอบครอง
ส่วมหรือที่บรรจุจุจาระชนิดซึมหรือชนิดถึงเกรอะ หรือ
ชนิดอื่นใด และที่บัสสาวะในสถานที่ใด ให้จัดการเท
และสร้างหรือทำความสะอาด หรือรักษาไว้ให้เรียบร้อย
โดยวิธีอย่างใด ๆ ก็ได้ ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๒๘ บุคคลใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือแจ้งความ
ดังกล่าวในมาตรา ๒๕ มีความผิด ให้ปรับไม่เกินยี่สิบบาท

เล่ม ๕๒ หน้า ๒๕๔ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๗๘

และ เมื่อพนักงานผู้เป็นโจทก์ร้องขอ ท่านให้นำบท
มาตรา ๑๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๕ บุคคลใดละเมิดคำสั่งของเจ้าหน้าที่ซึ่งได้
สั่งตามความในมาตรา ๒๖ หรือ ๒๗ มีความผิดต้องระวาง
โทษตามมาตรา ๓๓๔ (๒) แห่งกฎหมายลักษณะอาญา
และส่วนหรือที่บรรจужาระชะนิดซึม หรือชะนิดถึงเกราะ
หรือชะนิดอื่นใดและที่บัสสวะนั้นเป็นเหตุรำคาญอันจักพึง
ระงับโดยบทบัญญัติว่าด้วยเหตุรำคาญตามพระราชบัญญัตินี้

ส่วนที่ ๕

เหตุรำคาญ

มาตรา ๓๐ ให้พนักงานท้องถิ่นจัดการกำจัดห้ามและ
ระงับเหตุรำคาญในสาธารณสถานหรือสถานที่ส่วนตัวซึ่งอาจ
ก่อให้เกิดเสื่อมเสีย หรือเป็นอันตรายแก่นามยของบุคคล
ผู้หนึ่งผู้ใด หรือกระทบถึง ความปลอดภัย หรือสิทธิของ
ประชาชน และให้มีอำนาจจัดการฟ้องร้องบุคคลผู้ก่อเหตุ
รำคาญนั้นต่อศาล เพื่อให้ศาลสั่งห้ามหรือระงับเหตุรำคาญ
นั้น กับทั้งให้จัดการรักษาสรรพสาธารณนหนทาง ทางน้ำ ราง

วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ หน้า ๒๕๕

ระบายน้ำ คลอง และอื่นที่ต่าง ๆ ในเขตต์ของตนให้สะอาด
ปราศจากสิ่งเปื้อนสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย

เหตุรำคาญตามความหมายแห่งพระราชบัญญัตินี้ได้แก่

(๑) สถานที่ หรือ ส่วน ของ สถานที่ ซึ่งมี ลักษณะ ปลุก
สร้าง หรือมีสภาพซึ่งเป็นเหตุให้เสื่อมเสีย หรือเป็น
อันตรายแก่นามัยของบุคคลผู้หนึ่งผู้ใด หรือเป็นอันตราย
แก่ความปลอดภัยของประชาชน

(๒) แหล่งน้ำ ร่องน้ำ ทางน้ำ ที่ขังน้ำ ที่อาบน้ำ ส้วม
ถ่ายลงดิน ส้วมถ่ายลงถึง ที่บัสสาวะ บ่ออุจจาระ ชะนิต
ซึม ที่อุจจาระ รางระบาย ที่บรรจุมูลสัตว์หรือมูลเถาซึ่ง
อยู่ในทำเลไม่เหมาะสม หรือมีลักษณะจนเป็นเหตุเสื่อมเสีย
หรืออันตรายแก่นามัย

(๓) สัตว์เลี้ยง ไว้ในที่หรือโดยวิธีที่ไม่สมควร หรือมี
จำนวนเกินสมควร จนเป็นเหตุเสื่อมเสีย หรือเป็นอันตราย
แก่นามัย

(๔) การสะสมหรือการเททิ้งสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งเป็น
เหตุเสื่อมเสีย หรือเป็นอันตรายแก่นามัย หรือน่าจะ
เป็นที่เพาะพันธุ์พันธุ์ หรือแมลงวัน

(๕) โรงงานหัตถกรรม อุตสาหกรรม หรือที่ทำงาน
ซึ่ง

(ก) ไม่รักษาให้ปราศจากกลิ่นไออันส่งขึ้นจากท่อ
อุจจาระ รางระบาย ส้วมถ่ายลงถึงหรือลงดิน ที่บัสสวาระ
หรือจากสิ่งอื่นใด

(ข) ไม่มีการระบายอากาศเท่าที่พอจักทำให้อากาศ
ธาตุไอน้ำ ละอองหรือสิ่งให้โทษชนิดอื่น ๆ ซึ่งบังเกิดขึ้น
เนื่องด้วยกิจการนั้นปราศจากโทษจนเป็นเหตุเสื่อมเสียหรือ
เป็นอันตรายแก่อนามัย

(ค) มีคนเยียดยัดกันในขณะที่ทำงานจนเสื่อมเสีย
หรือเป็นอันตรายแก่อนามัยของคนทำงานในนั้น

(๖) กระถ่อมหรือโรงใด ๆ สำหรับคนอาศัยหรือเลี้ยง
สัตว์ หรือสำหรับความประสงค์อย่างอื่นใด ซึ่งมีลักษณะ
เบียดเสียดกัน หรือปราศจากการระบายน้ำ หรือขัดข้อง
แก่การกำจัดมูลฝอย หรือสิ่งปฏิกูล หรือมีลักษณะอื่นใด
จนเป็นเหตุเสื่อมเสียหรือเป็นอันตรายแก่อนามัย

(๗) แหล่งน้ำ คู หรือคลอง ซึ่งคนใช้หรือน่าจะใช้
น้ำสำหรับการบ้าน หรือ สำหรับ ทำเครื่องดื่มให้คน บริโภค

และซึ่งปะปนหรืออาจจะปะปนด้วยสิ่งปฏิกูลจนอาจจะก่อให้เกิด
เสื่อมเสีย หรือเป็นอันตรายแก่อนามัย

(๘) ที่ขังน้ำ บ่อ แหล่งน้ำ ทางน้ำ ท้องร่อง หรือที่
ลุ่ม อันเป็นเหตุเสื่อมเสียแก่อนามัย หรือพึงรังเกียจแก่
ผู้อยู่ใกล้เคียง หรือเป็น หรือน่าจะเป็นที่เพาะพันธุ์ยุง

(๙) เตาไฟ หรือที่ใส่ไฟ หรือปล่องซึ่งพ่นควันหรือ
วัตถุเชื้อเพลิงยังไหม้ไม่หมด เป็นปริมาณมากจนอาจจะทำ
ให้เสื่อมเสียหรือเป็นอันตรายแก่อนามัย

(๑๐) ที่ทำอิฐ หลุมดิน หลุมทราย หรือที่ซึ่งขุดไว้
อย่างหนึ่งอย่างใด อันเป็นเหตุเสื่อมเสียแก่อนามัย หรือ
พึงรังเกียจแก่ผู้อยู่ใกล้เคียงหรือที่ใช่เพื่อกิจการอื่นอาจจะทำ
ให้เสื่อมเสียแก่อนามัย

มาตรา ๓๑ เมื่อปรากฏแก่พนักงานท้องถิ่นว่ามีเหตุ
รำคาญก็ให้ส่งคำสั่ง เป็นหนังสือไปยังบุคคลซึ่งเป็นผู้กระทำ
หรือละเลย หรือปล่อยให้เหตุรำคาญนั้นเกิดขึ้นหรือเป็น
อยู่ต่อไปให้ระงับเหตุรำคาญนั้นเสียทั้งให้ทำการอื่นใด ตาม
ที่จำเป็นเพื่อความประสงค์นั้นภายในเวลาสมควรที่ระบุไว้ใน
คำสั่ง

ในคำสั่งนั้นพนักงานท้องถิ่นอาจสั่งให้จัดการตามที่จำเป็น เพื่อบังคับมิให้เหตุรำคาญนั้นเกิดขึ้นอีกด้วยก็ได้ และเมื่อได้ส่งคำสั่งไปแล้ว ถ้าเห็นว่าเหตุรำคาญนั้นอาจเกิดขึ้นอีก ในสถานที่แห่งนั้น พนักงานท้องถิ่นอาจสั่งเป็นหนังสือในเวลาใดๆ อีกก็ได้ เพื่อความประสงค์ดังกล่าวในวรรคนั้น

มาตรา ๓๒ ถ้าเหตุรำคาญนั้นเกิดจากลักษณะการปลูกสร้างหรือสภาพของสถานที่ หรือถ้าเกิดขึ้นในสถานที่ซึ่งไม่มีผู้สำนักอยู่ให้ส่งคำสั่งนั้นแก่เจ้าของ

มาตรา ๓๓ ถ้าหาตัวผู้ก่อเหตุรำคาญมิได้ และปรากฏชัดว่าเหตุรำคาญนั้นมิได้เกิดขึ้นโดยการกระทำ การละเลย หรือการยินยอมของผู้สำนัก หรือเจ้าของแห่งสถานที่นั้น พนักงานท้องถิ่นอาจระงับเหตุรำคาญนั้นได้เอง และอาจจัดการตามจำเป็นเพื่อบังคับมิให้เหตุรำคาญนั้นเกิดขึ้นอีก

มาตรา ๓๔ ถ้าพนักงาน สาธารณสุขทำหนังสือรับรองเสนอต่อพนักงานท้องถิ่นว่า เเคะหรือส่วนของเเคะใดมีคนอยู่แน่นเกินไปจนเสื่อมเสียหรือเป็นอันตรายแก่อนามัยของผู้ที่อยู่ในเเคะนั้นซึ่งเป็นครอบครัวเดียวกันหรือไม่ก็ตาม ให้พนักงานท้องถิ่นดำเนินการตามมาตรา ๓๑ และ ๓๓ โดยอนุโลม เพื่อระงับเหตุรำคาญนั้น

มาตรา ๓๕ บุคคลใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงาน
ท้องถิ่นซึ่งได้สั่งการตามความในมาตรา ๓๑ หรือ ๓๒ มีความ
ผิดตามมาตรา ๓๓๔ (๒) แห่งกฎหมายลักษณะอาญา แม้
ถึงว่าศาลจะได้ออกคำสั่งเรื่องเหตุรำคาญ ดังตราไว้ในมาตรา
ต่อไปแก่บุคคลนั้นหรือไม่ก็ตาม

มาตรา ๓๖ ถ้าหากว่า

(๑) บุคคลผู้ซึ่งได้รับคำสั่งให้ระงับเหตุรำคาญดังกล่าว
แล้วไม่ปฏิบัติตามคำสั่งแม้แต่ข้อหนึ่งข้อใด หรือ

(๒) แม้เหตุรำคาญนั้น จะได้ระงับตามคำสั่งแล้วก็ดี
แต่พนักงานท้องถิ่นเห็นว่าน่าจะเกิดขึ้นอีกในสถานที่เดียว
กันนั้น

เมื่อพนักงานท้องถิ่นร้องต่อศาล ศาลอาจออกคำสั่ง
ไปยังบุคคลนั้น คำสั่งดังกล่าวนี้ให้เรียกว่า “คำสั่งเรื่องเหตุ
รำคาญ”

มาตรา ๓๗ คำสั่งเรื่องเหตุรำคาญนี้อาจเป็นคำสั่งให้
ระงับ หรือ คำสั่งห้าม หรือ คำสั่งให้ไปอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือ
หลายอย่างก็ได้

คำสั่งให้ระงับอาจบงการให้ปฏิบัติตามข้อบงการในคำสั่ง
ของพนักงานท้องถิ่นหรือให้ระงับเหตุรำคาญโดยประการอื่น
ใด ภายในเวลาระบุไว้ในคำสั่งนั้น

คำสั่งห้ามอาจห้ามมิให้ก่อเหตุรำคาญนั้นขึ้นอีก

คำสั่งให้ปิดอาจห้ามมิให้ ใช้เคหะที่อยู่เป็นที่บุคคลอาศัย

มาตรา ๓๘ คำสั่งให้ระงับหรือคำสั่งห้ามนั้น ถ้าผู้ถูก
สั่งบังคับต้องประสงค์หรือถ้าศาลเห็นเป็นสิ่งพึงปรารถนา ก็
ให้ระบุงการซึ่งบุคคลนั้นจักต้องทำเพื่อระงับหรือป้องกัน
เหตุรำคาญมิให้เกิดขึ้นอีก

คำสั่งให้ปิดนั้น ให้ออกในกรณีที่ได้พิสูจน์เป็นที่พอใจ
ศาลว่า เคหะที่อยู่ไม่สมควรเป็นที่บุคคลอาศัยโดยเป็นเหตุ
รำคาญ

มาตรา ๓๙ เมื่อศาลได้ไต่สวนเป็นที่พอใจตามคำร้อง
ของพนักงานท้องถิ่น หรือผู้มีส่วนได้เสียคนหนึ่งคนใดว่า
เคหะที่อยู่นั้นได้ทำให้สมควรเป็นที่บุคคลอาศัยได้แล้ว ก็ให้
ศาลถอนคำสั่งให้ปิดนั้นเสีย

มาตรา ๔๐ บุคคลใดได้รับคำสั่งเรื่องเหตุรำคาญแล้ว
ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้นมีความผิด ให้ปรับตามกะทงโทษ

วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๓๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ หน้า ๓๐๑

จะเพาะเหตุหนึ่งไม่เกินวันละสิบบาท ระหว่างที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ให้เป็นที่พอใจศาลว่าตนได้ใช้ความอุตสาหะทุกประการตามควรเพื่อปฏิบัติตามแล้ว

มาตรา ๔๑ บุคคลใดได้ทราบคำสั่งห้ามหรือคำสั่งให้ปิดแล้วฝ่าฝืนคำสั่งนั้น มีความผิดให้ปรับไม่เกินวันละสิบบาท ตลอดเวลาที่ฝ่าฝืนคำสั่งนั้น

มาตรา ๔๒ ในกรณีหนึ่งกรณีใดที่ได้กล่าวในมาตรา ๔๐ และ ๔๑ พนักงานท้องถิ่นอาจเข้าไปในบริเวณที่มีคำสั่งเรื่องเหตุรำคาญ และอาจจับหรือกำจัดเหตุรำคาญนั้น หรืออาจจัดการอื่นใด ตามที่จำเป็นเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งนั้น และให้ผู้ละเมิดเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนั้น

มาตรา ๔๓ ถ้าศาลได้ออกคำสั่งให้ปิดเคหะที่อยู่ใด ให้พนักงานท้องถิ่นแจ้งคำสั่งนั้นเป็นหนังสือแก่ผู้สำนักในเคหะนั้นทราบ และภายในระหว่างเวลาดังระบุไว้ในแจ้งความซึ่งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

ตั้งแต่วันได้ส่งแจ้งความนั้น ผู้สำนักนั้นต้องปฏิบัติตามคำสั่งและห้ามมิให้ตัวหรือครอบครัวอาศัยอยู่ในเคหะนั้นต่อไปและถ้าฝ่าฝืน มีความผิดให้ปรับไม่เกินวันละสิบบาท

เล่ม ๕๒ หน้า ๓๐๒ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๔๗๘

ตลอดเวลาที่ผ่านคำสั่งนั้น และเมื่อพนักงานท้องถิ่นได้
ร้องต่อศาลก็ให้ศาลออกคำสั่งให้ขับไล่

มาตรา ๔๔ ในกรณีที่ได้ออกคำสั่งให้ปิดเคหะใด และ
คำสั่งนั้นศาลยังมีได้เพิกถอน ถ้าปรากฏว่า

(๑) เคหะนั้นยังมีได้ทำให้สมเป็นที่บุคคลอาศัย

(๒) ยังมีได้จัดการตามจำเป็นโดยใช้ความอดุสาหะทุก
ประการตามควร เพื่อให้มีลักษณะสมตั้งนั้น และ

(๓) การคงอยู่ของอาคารอันเป็นเคหะที่อยู่หรือเป็น
ส่วนของเคหะที่อยู่เป็นอันตราย หรือ เสื่อมเสียแก่นามัย
ของมหาชนหรือของผู้ที่อยู่ในเคหะใกล้เคียง

พนักงานท้องถิ่นอาจร้องต่อศาลให้ มีคำสั่งให้เจ้าของหรือ
เคหะหรืออาคารดังกล่าวข้างต้นนั้น ลงภายในเวลาซึ่งระบุไว้
ในคำสั่ง

คำสั่งนั้น อาจมีข้อระบุให้ทำลายวัตถุปลูกสร้างหรือส่วน
ของวัตถุปลูกสร้างแห่งเคหะหรืออาคารนั้นเสียด้วยก็ได้

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่ได้ออกคำสั่งให้^ขหรือตามมาตรา ๔๔
ให้เจ้าของ^ขและ ย้ายวัตถุปลูกสร้าง ไปเสียให้พ้นภายใน
เวลาซึ่งกำหนดไว้ในคำสั่งนั้น

ถ้าเจ้าของไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ให้พนักงานท้องถิ่น
จัดการรื้อและย้ายวัตถุปลูกสร้างไปเสียให้พ้น ถ้าจำเป็นก็
ให้ทำลายวัตถุปลูกสร้างตามสมควรและให้เจ้าของเป็นผู้เสีย
ค่าใช้จ่ายในการนั้น

หมวด ๒

น้ำ

มาตรา ๔๖ ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติ
หรือข้อบังคับแล้วแต่กรณี เพื่อควบคุมการหาน้ำใช้ของมหา
ชน หรือเอกชน และให้พนักงานท้องถิ่นมีอำนาจปิดหรือ
ถม หรือห้ามมิให้ใช้บ่อน้ำหรือแหล่งน้ำใด ๆ ซึ่งเชื่อว่า
เป็นหรือน่าจะเป็นอันตรายแก่อนามัย

มาตรา ๔๗ ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติควบคุมกิจ
การค้าขายอันกะทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณ
ชน พุทธศักราช ๒๕๓๑ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นอาจจัดการประปา
เพื่อจำหน่ายน้ำแก่มหาชน และถ้าจำเป็นก็ให้ต่อท่อผ่าน
ข้าม หรือลอดใต้ถนน หรือที่ใดที่ได้กฤษฎหรือจำนงไว้เป็น
ถนนหรือห้อง หรือคูหาใต้ถนน และเมื่อได้มีหนังสือ
แจ้งความล่วงหน้าเป็นเวลาสมควรแล้ว อาจต่อท่อผ่าน

หรือตลอดใต้อสังหาริมทรัพย์ใด ๆ ได้ แต่ต้องมีให้เกิดการเสียหายโดยไม่จำเป็น และถ้าอสังหาริมทรัพย์นั้นเป็นของเอกชน ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจ่ายค่าทดแทนเต็มจำนวนสำหรับการเสียหายที่บังเกิดขึ้น

ถ้าไม่ตกลงกันในเรื่องค่าทดแทน ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นแจ้งความแก่เจ้าของอสังหาริมทรัพย์นั้นเป็นหนังสือว่าจะให้ค่าทดแทนแก่ฝ่ายนั้นเป็นจำนวนเงินเท่าใด ถ้าฝ่ายนั้นไม่ทำคำรับภายในกำหนดสิบวัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับความแจ้งความนั้นแล้ว ทั้งสองฝ่ายมีสิทธิที่จะตั้งอนุญาโตตุลาการ ฝ่ายละคนสำหรับชี้ขาดเรื่องค่าทดแทน ถ้าอนุญาโตตุลาการมีความเห็นไม่ตกลงกันก็ให้อนุญาโตตุลาการนั้นเลือกผู้เป็นประธานขึ้นคนหนึ่ง เพื่อเป็นผู้ชี้ขาดหรือจะร้องต่อศาลให้เลือกตั้งผู้เป็นประธานชี้ขาดก็ได้ตามบทในกฎหมายอื่น เกี่ยวกับวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา ๔๘ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นอาจใช้อำนาจตามความในมาตรา ๔๗ นอกเขตต์ของตน และอาจจำหน่ายน้ำให้แก่บุคคลนอกเขตต์นั้นได้ เมื่อได้ตกลงกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นภายนอกนั้นแล้ว

มาตรา ๔๘ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นอาจ

(๑) จัดใหม่ที่อยู่บ้านน้ำและที่ซักรเสื้อผ้าสำหรับมหาชน และมีอำนาจออกเทศบัญญัติ หรือข้อบังคับแล้วแต่กรณี เพื่อกวักมการใช้สถานที่นั้น ๆ และกำหนดค่าธรรมเนียมสำหรับผู้ใช้น้ำเมื่อเห็นสมควร

(๒) กันแหล่งน้ำหรือที่น้ำไหลไว้สำหรับอาบน้ำส้วม หรือสำหรับความประสงค์อื่น ๆ เพื่อบำรุงอนามัยและให้ ความสะดวกแก่ประชาชน

(๓) กัน ส่วนหนึ่งส่วนใดของชายทะเลไว้สำหรับเป็น ที่อาบน้ำของประชาชน

มาตรา ๕๐ บุคคลใดชำระล้างร่างกาย หรืออาบน้ำส้วม หรือซักรเสื้อผ้าหรือล้างสิ่งใด ๆ หรือทำหรือปล่อยให้สิ่งปฏิกูล ลงไปหรือทำโดยประการใด ๆ ให้เกิดความโสโครกในบ่อ สระหรือที่ขังน้ำซึ่งพึงใช้บริโภค หรือเป็นส่วนหรือไหล เข้าสู่ที่ขังน้ำประปาของท้องถิ่น มีความผิดต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสิบวันหรือปรับไม่เกินห้าสิบบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

มาตรา ๕๑ พนักงานท้องถิ่นหรือผู้ที่พนักงานท้องถิ่น ได้มอบหมายหน้าที่ไว้โดยฉะเพาะอาจเข้าไปในเคหะ อาคาร

หรือที่ดินซึ่งมีท่อหรือเครื่องอุปกรณ์การประปาผ่าน เลียบหรือลอดไปได้ เมื่อได้บอกแก่ผู้สำนักแล้ว เพื่อตรวจ ซ่อมแปลง รื้อ ต่อ หรือจัดการใด ๆ แก่สิ่งเหล่านั้นตามความจำเป็นแห่งพฤติการณ์

มาตรา ๕๒ บุคคลใด

(๑) ทำให้เกิดเสียหายแก่ทางน้ำ ที่ขังน้ำ ที่บรรจุน้ำ บ่อ สิบ ท่อ ประตุน้ำ ก๊อก ท่อน้ำทิ้ง เครื่องวัดน้ำ หรือสิ่งอื่น ๆ ซึ่งใช้ในการประปาของท้องถิ่น หรือซึ่งอยู่ในความอำนวยการหรือความควบคุมของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นก็ดี

(๒) เปิด ทดไป ข้ายไป หรือเอาไปขังน้ำประปา หรือน้ำหรือทางน้ำ ซึ่งกันไว้สำหรับการประปานั้น โดยไม่มีอำนาจอันชอบด้วยกฎหมายก็ดี

มีความผิดให้ปรับไม่เกินห้าสิบบาท

มาตรา ๕๓ ในกรณีที่เกิดอัคคีภัยหรือเกิดความจำเป็นอย่างอื่น เช่นซ่อมท่อใหญ่เป็นต้น พนักงานท้องถิ่นอาจปิดหรือย้ายกระแสน้ำแต่ส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมด ในท่อหรือการประปาซึ่งได้จัดให้มีขึ้นตามความในหมวดนี้ แม้ถึงว่าจะได้ทำสัญญาการจำหน่ายน้ำไว้กับบุคคลใด เป็นอย่างอื่นก็ดี

หมวด ๓

ตลาดและการขายอาหารและสิ่งของ

ส่วนที่ ๑

ตลาดสาธารณะและการเร่ขาย

มาตรา ๕๔ เพื่อให้มีตลาดสาธารณะขึ้นในท้องถิ่น ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจจัดสร้างและบำรุงตลาด ร้าน แท่น เพิง เล้า อาคาร และจัดการอย่างอื่นเพื่อความสะดวกแก่ผู้ใช้ตลาดตามสมควร

มาตรา ๕๕ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นอาจให้เข้าตลาดสาธารณะหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของตลาดได้แต่โดยวิธีเรียกประมูล

มาตรา ๕๖ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติหรือข้อบังคับแล้วแต่กรณี เพื่อ

(๑) วางระเบียบการควบคุมและการใช้ตลาดสาธารณะและอาคาร ร้าน แท่น เพิง เล้า และที่ขายในตลาดรวมทั้งกำหนดอัตราค่าเช่าและค่าธรรมเนียมในการอนุญาตให้วางของขาย

(๒) บังคับเหตุรำคาญหรือสิ่งกีดขวางต่าง ๆ ในตลาดหรือตามทางเข้าสู่ตลาด

(๓) วางระเบียบการขายหรือวางขายอาหารประเภทเนื้อสัตว์ ปลา ผัก ผลไม้ หรืออาหารอย่างอื่น ๆ ให้ต้องด้วยสุขลักษณะ

(๔) รักษาตลาดให้สะอาดหมดจดตามสมควร รวมทั้งการขนสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยออกจากตลาด

(๕) อนุญาตและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมสำหรับบุคคลผู้ขายอาหารในตลาด หรือควบคุมบุคคลเช่นนั้นโดยประการอื่นใด

(๖) กำหนดเงื่อนไขในการขีตหรือเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๔๗ พนักงานท้องถิ่นอาจจับไล่บุคคลผู้ละเมิดเทศบัญญัติหรือข้อบังคับใด ๆ ในส่วนที่ว่าด้วยตลาดสาธารณะออกจากตลาดนั้น ทั้งอาจบังคับห้ามมิให้บุคคลนั้นหรือผู้แทนทำการค้าใด ๆ หรือใช้ร้าน แท่น หรือที่อื่น ๆ ในตลาด และอาจให้เลิกสัญญาเช่าร้าน แท่น หรือที่อื่นใดที่บุคคลนั้นมีอยู่ในตลาดนั้นได้

มาตรา ๔๘ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติหรือข้อบังคับแล้วแต่กรณี เพื่อบังคับถนนสาธารณะหรือสถานที่สาธารณะ หรือส่วนของถนนหรือสถานที่สาธารณะ

กับทั้งสถานที่อื่น ๆ ในอันที่จะอนุญาตให้ตั้งแท่น โต๊ะ หรือ
แผงลอยสำหรับขายอาหาร เครื่องดื่ม หรือสินค้าต่าง ๆ
และเพื่อกำหนดวิธีจัดการ ขอบังคับ และการออกใบอนุญาต
ให้บุคคลตั้งแท่น โต๊ะ หรือแผงลอยนั้น ๆ ได้โดยเก็บค่า
ธรรมเนียมซึ่งจะได้ระบุไว้ในข้อบังคับ

มาตรา ๕๕ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นอาจออกเทศบัญญัติ หรือ
ข้อบังคับแล้วแต่กรณี เพื่อ

(๑) วางระเบียบควบคุมบรรดาผู้เร่ขายให้รับใบอนุญาต

(๒) จำแนกประเภทผู้เร่ขาย ตามลักษณะ ของ สินค้า
หรือตามลักษณะอื่นใดซึ่งเห็นสมควร และกำหนดค่า
ธรรมเนียมซึ่งผู้เร่ขายจะต้องเสีย

(๓) กำหนดเงื่อนไขซึ่งผู้เร่ขายจะต้องปฏิบัติ เช่น
การขายอาหารประเภทเนื้อสัตว์ ปลา ผัก ผลไม้ หรือ
อาหารอย่างอื่นให้ต้องด้วยสุขลักษณะ

(๔) กำหนดเงื่อนไขในการยึดหรือเพิกถอนใบอนุญาต
เพื่อความประสงค์แห่งมาตรานี้ “ผู้เร่ขาย” หมาย
ความว่าบุคคลผู้บรรทุก หาบ กระเดียด หรือนำอาหาร
เครื่องดื่มหรือสิ่งของอย่างใด ๆ เที้ยวเร่หรือวางขายในที่
ต่าง ๆ ทั้งทางบกและทางน้ำ

มาตรา ๖๐ ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตให้แก่บุคคลใดตาม
มาตรา ๕๘ และ ๕๙ ถ้าบุคคลนั้นป่วยเป็นโรคหรือเป็น
พาหะของโรค ซึ่งพนักงานสาธารณสุขเห็นว่าอาจติดต่อไป
ยังผู้อื่นได้

มาตรา ๖๑ พนักงานท้องถิ่นอาจยึดหรือถอนใบอนุญาต
ใด ๆ ได้ ถ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่าผู้ถือใบอนุญาตนั้น
ป่วยเป็นโรค หรือเป็นพาหะของโรค ซึ่งอาจติดต่อไปยัง
ผู้อื่นได้

มาตรา ๖๒ บุคคลใดละเมิดต่อเทศบัญญัติข้อบังคับซึ่ง
ได้ออกตามความในมาตรา ๕๖ มีความผิดให้ปรับไม่เกิน
ห้าสิบบาท

มาตรา ๖๓ บุคคลใดละเมิดต่อเทศบัญญัติหรือข้อบังคับ
ซึ่งได้ออกตามความในมาตรา ๕๕ มีความผิดให้ปรับไม่เกิน
สิบสองบาท

ส่วนที่ ๒

ตลาดและสถานที่ของเอกชนสำหรับประกอบ

หรือสะสมอาหาร

มาตรา ๖๔ ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติ
หรือข้อบังคับแล้วแต่กรณี เพื่อ

วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๓๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ หน้า ๓๑๑

(๑) ห้ามการตั้งหรือใช้สถานที่แห่งหนึ่งแห่งใดเป็นตลาดเอกชนสำหรับขายอาหาร หรือเป็นที่ทำ ประกอบปรุง มี สะสม ขาย หรือวางขายอาหาร หรือเครื่องดื่มต่าง ๆ สำหรับบุคคลบริโภค เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานท้องถิ่น

(๒) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการออกใบอนุญาตที่จะใช้สถานที่เพื่อประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดดังที่กล่าวไว้ในมาตรานี้

(๓) ระบบประเภทหรือชนิดของอาหาร หรือเครื่องดื่มต่าง ๆ สำหรับบุคคลบริโภค

(๔) ระบบประเภทของสถานที่ซึ่งใช้เพื่อประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดดังที่กล่าวไว้ในมาตรานี้

(๕) วางระเบียบหรือกำหนดวิธี ซึ่งผู้รับใบอนุญาตพึงปฏิบัติเกี่ยวกับลักษณะการใช้และบำรุงรักษาสถานที่และเครื่องอุปกรณ์ทั้งหมด และการกำจัดเศษอาหาร เศษสินค้ามูลฝอย และสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ให้ต้องด้วยสุขลักษณะ

(๖) วางระเบียบหรือกำหนดวิธี ซึ่งผู้รับใบอนุญาตพึงปฏิบัติเกี่ยวกับการทำ ประกอบ ปรุง มี สะสม ขาย

เล่ม ๕๒ หน้า ๓๑๒ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๔๗๘

หรือวางขายอาหารหรือเครื่องดื่มสำหรับบุคคลบริโภค รวม
ทั้งภาชนะ น้ำล้าง และวัตถุดิบ ๆ ซึ่งใช้ในสถานที่นั้น

(๗) กำหนดเงื่อนไขในการยึดหรือเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๖๕ ใบอนุญาตซึ่งได้ออกตามความในมาตรา ๖๔
ให้สิ้นอายุในวันที่ ๓๑ มีนาคม ทุก ๆ ปี

มาตรา ๖๖ บุคคลใดละเมิดต่อเทศบัญญัติหรือข้อบังคับ
ซึ่งได้ออกตามความในมาตรา ๖๔ (๑) มีความผิดให้ปรับไม่
เกินห้าสิบบาท

บุคคลใดละเมิดต่อเทศบัญญัติหรือข้อบังคับ ซึ่งได้ออก
ตามความในมาตรา ๖๔ (๕) หรือ (๖) มีความผิดให้ปรับ
ไม่เกินสิบสองบาท

มาตรา ๖๗ บุคคลใดใช้สถานที่หรือที่แห่งหนึ่งแห่งใด
เป็นตลาดเอกชนหรือเพื่อประโยชน์อื่นใด ดังที่กล่าวไว้ใน
มาตรา ๖๔ อยู่แล้วในวันใช้เทศบัญญัติหรือข้อบังคับซึ่งได้
ออกตามความในมาตรานั้น ต้องขอรับใบอนุญาตภายใน
สามเดือนนับแต่วันใช้เทศบัญญัติหรือข้อบังคับ

ส่วนที่ ๓

อำนาจการตรวจตรา

มาตรา ๖๘ ในเวลาอันสมควร พนักงานท้องถิ่น หรือพนักงานสาธารณสุขอาจเข้าในตลาดหรือสถานที่ใดๆ สำหรับขาย วางขาย ทำ ประกอบ ประมูบ มี สะสมอาหาร และเครื่องดื่มนต่าง ๆ สำหรับบุคคลบริโภคไว้ขาย เพื่อตรวจดูลักษณะของสถานที่และเครื่องอุปกรณ์ทั้งมวลในสถานที่นั้น ๆ ทั้งอาจตรวจอาหาร เครื่องดื่ม และบุคคลซึ่งทำการเกี่ยวกับอาหารและเครื่องดื่มนั้น ๆ ตลอดทั้งภาชนะเครื่องรองรับและเครื่องอุปกรณ์อื่นใด ทั้งสิ้น หรืออาจตรวจคันยวดยานหรือภาชนะใด ๆ ซึ่งมีเหตุพึงสงสัยว่ามีอาหารหรือเครื่องดื่มใดๆ ไว้ขาย

มาตรา ๖๙ ในการตรวจอาหารและเครื่องดื่มตั้งว่าน ถ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานสาธารณสุขเห็น สมควรจะเอาอาหาร เครื่องดื่ม หรือเครื่องประกอบอาหารมาโดยปริมาณพอควร เพื่อเป็นตัวอย่างสำหรับตรวจตามวิชาการก็ได้

มาตรา ๗๐ พนักงานสาธารณสุขมีอำนาจที่จะยึดอาหารหรือเครื่องดื่มซึ่งเห็นว่าไม่สมควรบริโภค และถ้าอาหาร

หรือเครื่องต้นนั้นมีลักษณะ เป็น ของ เสี่ยงง่าย พนักงาน
สาธารณสุขมีอำนาจทำลายเสียได้

หมวด ๔

การป้องกันและระงับโรคติดต่อ

มาตรา ๗๑ ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ด้วยคำแนะนำของ
พนักงานสาธารณสุขจัดการอย่างหนึ่งอย่างใดตามสมควรเกี่ยว
แก่การป้องกันและระงับโรคระบาด และโรคติดต่อชนิด
อื่น ๆ และภายใต้บังคับแห่งกฎหมายที่ยังคงใช้อยู่ให้มีอำนาจ
ออกเทศบัญญัติหรือข้อบังคับแล้วแต่กรณี เพื่อการนั้นโดย
เฉพาะในอันที่จะ

(๑) ระบุว่าโรคใดบ้างเป็นโรคต้องแจ้งความ

(๒) ระบุว่าใครเป็นผู้จำต้องแจ้งโรคนั้นต่อพนักงาน
เจ้าหน้าที่กับทั้งวิธีที่จะแจ้งความเช่นนั้น

(๓) ให้ผู้ป่วยหรือบุคคลซึ่งมีเหตุสมควรสงสัยว่าป่วย
เป็นโรคติดต่ออันตราย ได้อยู่ในโรงพยาบาลหรือสถานที่อื่น
อันสมควร เพื่อการรักษา การกักกัน หรือการคุมไว้สังเกต
แล้วแต่กรณี

(๔) จัดการอย่างหนึ่งอย่างใดเกี่ยวกับการกำจัดความ
ติดโรค การกักกัน การตรวจ บุคคล สัตว์ ซากศพ สถานที่

วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๔๗๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ หน้า ๓๑๕

ภาษาละ หรือวัดอื่นๆ ตามสมควร และจัดการอย่างอื่น
รวมทั้งการปลูกทรีพิษม์ เพื่อมิให้โรคแพร่หลายได้

(๕) จำยยา หรือวัตถุใดๆ เพื่อให้ราษฎรได้รับประโยชน์
แห่งการคุ้มครองจากการสาธารณสุขตามสมควร

(๖) ห้ามผู้ป่วยเป็นโรคซึ่งอาจติดต่อได้โดยเชื้อใกล้ชิด
เช่น โรคเรื้อน โรคคุดทะราด และโรคอื่น ๆ ในประเภทนี้
มิให้เข้าโรงเรียนหรือเข้าไปในชุมนุมชน หรือประกอบ
อาชีพเฉพาะบางอย่างได้

มาตรา ๗๒ ถ้ามีโรคซึ่งต้องแจ้งความหรือโรคระบาด
เกิดขึ้น ให้พนักงานท้องถิ่นรายงานให้ข้าหลวงประจำจังหวัด
ทราบโดยวิธีที่เร็วที่สุดที่จะทำได้ และให้รายงานต่อไปเป็น
คราว ๆ จนกว่าโรคนั้นจะสงบ

มาตรา ๗๓ บุคคลใดละเมิดต่อเทศบัญญัติหรือข้อบังคับ
ซึ่งได้ออกตามความในมาตรา ๗๑ มีความผิดให้ปรับไม่เกิน
ยี่สิบบาท

ผู้ปกครองโรงเรียนหรือบิดามารดาหรือผู้ปกครองของผู้
เยาว์ยอมให้ผู้เยาว์เข้าโรงเรียน หรือเข้าไปในชุมนุมชนโดย

เล่ม ๕๒ หน้า ๓๑๖ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๔๗๘

ละเมิดต่อเทศบัญญัติ หรือข้อบังคับซึ่งออกตามความใน
มาตรา ๗๑ มีความผิดให้ปรับไม่เกินยี่สิบบาท

หมวด ๕

สุสานและฌาปนสถาน

มาตรา ๗๔ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎเพื่อกำหนด
สถานที่อันพึงอนุญาตให้ใช้เป็นสุสานและฌาปนสถานใน
ท้องถิ่นใด ซึ่งยังมีได้ยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองหรือเทศ
บาลนครได้ตามที่เห็นควร และเพื่อกำหนดเงื่อนไขเกี่ยว
ด้วยการเก็บ ฟัง เผา ขุด และย้ายศพ ตลอดจนการ
ทะเบียนต่าง ๆ อันเนื่องด้วยกิจการของสุสานและฌาปน
สถานนั้น

มาตรา ๗๕ บุคคลใดละเมิดต่อกฎซึ่งออกโดยอาศัย
อำนาจตามมาตรา ๗๔ มีความผิด ให้ปรับไม่เกินห้าสิบบาท

หมวด ๖

เบ็ดเตล็ด

มาตรา ๗๖ บรรดาคำธรรมเนียมต่าง ๆ อันเก็บโดยบท
แห่งพระราชบัญญัตินี้ ถ้าท้องถิ่นใดมีสภาพเป็นเทศบาลแล้ว
ให้คำธรรมเนียมนั้นเป็นของเทศบาล ถ้าท้องถิ่นใดยังไม่มี

สภาพเป็นเทศบาล ให้มอบ ค่าธรรมเนียมเหล่านั้นแก่
พนักงานท้องถิ่นเพื่อทนุบำรุงท้องถิ่นนั้นเอง

มาตรา ๗๗ บรรดาข้อบังคับซึ่งเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในท้องถิ่น
ที่ยังมิได้ยกฐานะ เป็นเทศบาลได้ออกตามพระราชบัญญัตินี้
เมื่อได้ประกาศไว้โดยเปิดเผยที่ว่า การอำเภอแห่งท้องถิ่น
นั้นแล้วเจ็ดวัน ให้ใช้บังคับได้

ผู้ใดถูกศาลพิพากษาให้ปรับเพราะกระทำผิดข้อบังคับตั้ง
ว่ามาในวรรคก่อน และไม่ชำระเงินค่าปรับภายในสามสิบวัน
นับแต่วันคำตัดสินถึงที่สุดให้ยึดทรัพย์ ของผู้นั้นใช้แทนค่า
ปรับ ถ้าไม่มีทรัพย์ให้ยึด ผู้กระทำผิดต้องถูกบังคับให้ทำ
งานโยธาแทนตามกำหนดวันซึ่งคำนวณโดยอาศัยค่าแรงงาน
ในท้องถิ่นแต่การบังคับให้ทำงานโยชานั้น มิให้เกินกำหนด
สองเดือน

เทศบัญญัติซึ่งเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่ได้ยกฐานะเป็นเทศบาล
แล้ว ได้ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับได้
ต่อเมื่อได้ปฏิบัติตามวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติจัด
ระเบียบเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๓๖ แล้ว

มาตรา ๗๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่
รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจ
ออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ถ้าเทศบาลใดมิได้ใช้อำนาจและหน้าที่ซึ่งมอบหมายไว้
ตามพระราชบัญญัตินี้ใน ลักษณะ การที่เป็น ข้อสำคัญสำหรับ
การสาธารณสุข รัฐมนตรีอาจมีหนังสือแนะนำไปยังเทศบาล
นั้นให้จัดการตามที่เห็นสมควร ถ้าเทศบาลมิได้ออกเทศ
บัญญัติอันสมควรภายในสามเดือน ภายหลังที่ได้รับคำแนะนำ
เช่นนั้น รัฐมนตรีอาจออกกฎกระทรวงเพื่อการนั้นได้

บรรดากฎกระทรวงซึ่งได้ออกตามมาตรานี้ เมื่อได้
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี